

**EXAMENUL NAȚIONAL PENTRU DEFINITIVARE ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
19 iulie 2023**

Probă scrisă

**LB. ȘI LIT. MAGHIARĂ MATERNĂ, LB. ȘI LIT. ROMÂNĂ ȘI UNIV. PT. COPII,
MATEMATICĂ, METODICA PREDĂRII LB. ȘI LIT. MAGHIARE MATERNE / COM. ÎN LB.
MAGHIARĂ MATERNĂ, METODICA PREDĂRII LB. ȘI LIT. ROMÂNE / COM. ÎN LB.
ROMÂNĂ / MAT. / MAT. ȘI EXPL. MED. ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR**

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(60 de puncte)

A. Limba și literatură maghiară maternă (20 de puncte)

Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget, válaszoljon a hozzá kapcsolódó kérdésekre, oldja meg a feladatokat!

Barni mesét olvasott az ikreknek. Dorka és Hanna szerettek mesét hallgatni, Barni pedig nagyon szeretett olvasni nekik [...] Most épp egy sárkányos mesét olvasott. A lányok szorosan odabújtak Barnihoz, főleg akkor, amikor a sárkány morogni kezdett a barlangjában, majd mind a hét torkából tüzet okádott. Barni meg is mutatta, hogy hogyan morog a sárkány. A tűzokádást nem tudta megmutatni, de nem is kellett, mert a lányok így is éppen eléggé megijedtek. Csodálkozott is Apa este, amikor kijött a fürdőszobából, mert a nagy ágyban Anya jobb oldalán Dorka, bal oldalán Hanna fekiúdt, így neki már nem is maradt hely [...]

Másnap Apa a pincében dolgozott a láncfűrészszel. Barni segített neki. Ezalatt a lányok a konyhában segítettek Anyának. Egyszer Apa felküldte egy csavarhúzóért Barnit a lakásba, de a csavarhúzó nem volt a helyén. Anya is segített keresni, de együtt sem találták meg. Barni visszament Apához, Anya viszont még egy kicsit tovább keresett. A szerszámos ládikó mögé is benyúlt, és hopp, valami a kezébe akadt. Megvolt a csavarhúzó!

– Dorka, Hanna, leviszitek a csavarhúzót Apáéknak?

Dorka és Hanna egymásra néztek. Dorka elvette a csavarhúzót.

– Ne féljete, csak Apa és Barni van lent. Nagylányok vagytok már!

A lányok bólintottak. A bólintás inkább a nagylányságuknak szólt, mert félni azért féltek.

Anya kinyitotta nekik a pince ajtaját és felgyújtotta a villanyt. Dorka a bal kezével megfogta az egyik korlátot, jobb kezével a Hanna bal kezét, Hanna pedig a jobb kezével a másik korlátot. Elkezdték óvatosan lépkedni lefelé, de minden lépcsőfokon megálltak, és hátranéztek Anyára, aki tartotta az ajtót, és mosolyogva bátorította őket. Ekkor szólalt meg a telefon. Anya beszaladt a lakásba, és az ajtó becsukódott. A lányok ijedten néztek össze.

– Nem baj – bátorodott fel Hanna –, ég a villany!

– Igen, és nincs Sárkány! – mondta Dorka, és bátran még lejjebb lépett.

– Igen... – mondta Hanna halkabban, és óvatosan ő is lejjebb lépett.

A villany viszont úgy volt kialakítva, hogy egy perc után magától eloltódjon. Az egy perc letelt, Anya pedig a lakásban volt. A villanykapcsoló meg csak számolni tudott, szeme és füle nem volt. Így nem látta, nem hallotta, hogy a lányok a lépcsőn vannak, és leoltódott.

A lányok erősen megszorították egymás kezét. Csak egy halvány kis fény szűrődött ki a pincéből. Már csak két lépcsőfok volt hátra. Egymásra néztek, de alig láttak valamit.

– Most mit csinálunk, sírunk? – kérdezte Dorka.

– Nem, mert Anya azt mondta, hogy nagy kislányok vagyunk! Tudod mit? Lemegyünk a lépcsőn!

Ekkor viszont nagyon ijesztő dolog történt. Morgást lehetett hallani a pincéből. Dorka gyorsan Hannához, Hanna pedig a falhoz lapult.

– Itt van a Sárkány! – kiáltott Dorka, és húzta volna felfelé Hannát.

A morgás nagyon hangos volt, de egyre magasabb lett, és aztán úgy szólt tovább.

– Anya! – kiáltott Dorka.

– Apa! – kiáltott Hanna!

De a nagy zajban nem lehetett hallani a kiabálásukat.

– Fussunk fel! – kiáltotta Dorka.

– *Inkább le! Ez nem a Sárkány lesz. Ez Apa.*

Hanna nagyot gondolt, és egy bátor ugrással lent termett a pincében. Ebben a pillanatban abbamaradt a morgás, és felgyúlt a villany. Apa dolgozott a láncfűrészszel, onnan volt ez a furcsa hang. De most épp abbahagyta.

– *Szia, Apa! Hát te vagy a Sárkány? – kérdezte Hanna.*

Apa és Barni nagyot nevettek. Ekkor Dorka is leugrott.

– *Szia, Apasárkány, itt a csavarhúzó!*

– *Megijedtetek, lányok? – kérdezte Anya, aki az imént gyújtotta fel a villanyt, és most ismét fent állt az ajtóban.*

– *Csak egy kicsi sötétfélelem volt – mondta Hanna.*

– *Meg egy kis sárkányijedtség – toldotta meg Dorka. – De már elmúlt!*

(Zágoni Balázs: *Sárkányos mese*)

1. Írja ki a meséből a gyermekszereplők nevét! **3 pont**
 2. Szótagolja a **csavarhúzóért** és **láncfűrészszel** szavakat! **2 pont**
 3. Értelmezze a **nagyot gondolt**, **sötétfélelem**, **sárkányijedtség** kifejezéseket! **3 pont**
 4. Bővítse a következő mondatot: **Barni visszament Apához.**
a. helyhatározóval b. időhatározóval! **2 pont**
 5. Példamondatokkal mutassa be a **terem** szó 3 jelentését! **3 pont**
 6. Mutassa be 10–15 mondatban a mese legalább 5 műfaji jellemzőjét! **7 pont**
- Megjegyzés:** Pontot ér a helyesírás és nyelvhelyesség (1 pont) valamint a szövegterjedelem betartása (1 pont).

B. Limba și literatura română și universală pentru copii (20 de puncte)

Citiți cu atenție textul de mai jos:

*Poemul se întoarce asupra sa
și începe să se citească pe sine
se descifrează încet, pătrunde în adâncul său
cu sfială, zâmbește, scoate un țipăt de uimire*

*pe măsură ce poemul se citește pe sine
el se înțelege pe sine
și dispare încet din univers [...]*

(Matei Vișniec, *Poemul care se citește pe sine*)

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe, cu privire la textul de mai sus:

1. Transcrieți, din prima strofă, cuvintele care conțin vocale în hiat. **2 puncte**
2. Precizați ce părți de vorbire sunt cuvintele subliniate în secvența următoare: și **dispare încet** din univers. **4 puncte**
3. Menționați funcția sintactică a substantivelor din propoziția: ... *scoate un țipăt de uimire* **4 puncte**
4. Redactați un eseu de maximum o pagină, în care să argumentați apartenența unui text literar inclus în programa de examen la specia literară *basm cult*. **10 puncte**
În realizarea eseului, veți avea în vedere următoarele repere:
 - definirea conceptului de *basm cult*;
 - precizarea a două trăsături specifice unuia dintre *basmurile culte* incluse în programa de examen;
 - prezentarea detaliată a uneia dintre trăsăturile precizate, valorificând opera literară selectată;
 - susținerea unei opinii referitoare la mesajul textului literar ales.

Notă! Pentru **conținutul** eseului veți primi **8 puncte**, iar pentru **redactarea** eseului veți primi **2 puncte** (*organizarea ideilor în scris, utilizarea limbii literare* – 1 punct; *corectitudinea ortografiei și a punctuației* – 1 punct).

C. Matematică (20 de puncte)

1. Márton előbb csak háromszögeket majd csak négyzeteket rajzolt a füzetébe. A 45 síkidomnak összesen 153 oldala van. Az első síkidomot pirossal színezi ki, a másodikat sárgával, a harmadikat kékkel, majd ismét pirossal, aztán sárgával és kékkel színezi mindaddig, amíg minden síkidomot kiszínez. Milyen színű az utolsó háromszög? **7 pont**

2.

a) Számítsa ki A értékét!

$$A = \left(2 + \frac{3}{2} + \frac{4}{3} + \frac{5}{4} + \frac{6}{5} \right) - \left(1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \frac{1}{4} + \frac{1}{5} \right)$$

3 pont

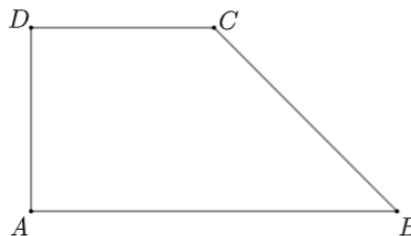
b) Rendezze csökkenő sorrendbe a következő számokat!

$$\frac{5}{4}, \frac{3}{2}, \frac{6}{5}, \frac{4}{3}$$

1 pont

3. A mellékelt ábrán az ABCD derékszögű trapéz látható, melyben $\sphericalangle A = 90^\circ$, $\sphericalangle B = 45^\circ$ és $AD = DC = 6$ cm.

- Bizonyítsa be, hogy $AB = 12$ cm.
- Bizonyítsa be, hogy a D pont és BC oldal közötti távolság $3\sqrt{2}$ cm.

7 pont

4. Hány 3 cm oldalhosszúságú kockából lehet kialakítani egy 9 cm oldalhosszúságú kockát?

2 pont

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. Metodica predării limbii și literaturii maghiare materne/comunicării în limba maghiară maternă în învățământul primar (10 puncte)

Mutasson be két interaktív tanulási módszert a *Sárkányos mese* feldolgozásához! Részletezze az interaktív módszerek alkalmazását a szöveg feldolgozásának különböző mozzanataiban!

Figyeljen a következő szempontokra:

- a módszerek pontos megnevezése és igazodása a megadott meséhez/tartalomhoz;
- a módszerek leírása és a helyük meghatározása a feldolgozás mozzanataiban;
- változatos gyakorlati példák és módszertani jártasság!

B. Metodica predării limbii și literaturii române/comunicării în limba română în învățământul primar (10 puncte)

Analizați, în 1-2 pagini, *specificul abordării textelor narative în învățământul primar la clasa a IV-a*, având în vedere următoarele aspecte:

- explicarea specificității abordării textelor narative (elaborarea planului de idei, povestirea, personajul literar, dialogul, descrierea) în lecțiile de limba și literatura română;
- prezentarea etapelor familiarizării elevilor cu un text narativ;
- precizarea unei metode utilizate în abordarea textelor narative la limba și literatura română la clasa a IV-a;
- menționarea unui mijloc de învățământ care poate contribui la receptarea mesajelor textelor narative la clasa a IV-a.

Notă: Se punctează corectitudinea și coerența textului redactat (1 punct) și încadrarea analizei în limita de spațiu precizată (1 punct).

C. Metodica predării matematicii/matematicii și explorării mediului în învățământul primar (10 puncte)

Az alábbi sajátos kompetencia az OMEN nr. 3418/2013 számmal jóváhagyott II. osztályos matematika és környezetismeret tanterv része:

Utilizarea unor unități de măsură pentru determinarea, compararea și ordonarea duratelor unor evenimente variate.

- Nevezzen meg egy módszert, amelyet megfelelőnek talál a fenti sajátos kompetencia kialakítására. Indokolja választását a módszer formatív értékeinek kiemelésével. **5 pont**
- Fogalmazzon meg egy tanulási feladattal és egy itemmel összefüggő, az adott specifikus kompetencia kialakításában/fejlesztésében alkalmazható műveletesített feladatot. **5 pont**

Probă scrisă la lb. și lit. maghiară maternă, lb. și lit. română și univ. pt. copii, matematică, metodica predării lb. și lit. maghiare materne / com. în lb. maghiară maternă, metodica predării lb. și lit. române / com. în lb. română / mat. / mat. și expl. med. în învățământul primar

Model